

AYRI DÜŞMÜŞ ZAMANLAR

Hikâyeler

Yıldırım Türk

ÖTÜKEN

*“Harâbatı görenler her biri bir hâletin söyler
Safâsın nakleder rindân zâhid sıkletin söyler”*
Koca Râgıp Paşa

YILDIRIM TÜRK; 1975 yılında Sivas'ın Suşehri ilçesinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini bu ilçede tamamladı. Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Öyküleri Heceyk, Yedi İklim, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eđitim, Türk Edebiyatı ve Mavi Yeşil dergilerinde yayımlandı. Hâlen edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Göçüyoruz / 9

•

Hatıralar Gel Deyince / 17

•

Ayrı Düşmüş Zamanlar / 23

•

Çay Ocağında Karışır Zaman / 32

•

Borç / 41

•

Kasiyer Kız / 47

•

Talaş Yığımı / 53

•

Dayım Gelmiş Ellerinde Çiçekler / 61

•

Kilitli Parke Taşı / 68

•

Bir Yıldız Düşü / 76

•	
	Tayyare Geçiyor / 85
•	
	Hastane Koridoru / 91
•	
	Yalnızlık Sardı Ruhumu / 101
•	
	Yazgı / 105
•	
	Korkuyla Yaşamak / 110
•	
	Küller Savrulunca / 116
•	
	Ayazda Güvercin İzleri / 124
•	
	Baki emende Hayli Perişan İmiş / 132

Göçüyoruz

ÜFLESEN düşecekmiş hissi uyandıran vücudum yılların yorgunluğuyla sağa sola yalpalıyordu. Yürürken güçlük çeken ayaklarım içten dışa doğru kavis çizerek açılıyordu. Kirden görünmeyen iki elimle üç tekerlekli arabama hayata tutunurcasına sımsıkı yapışmıştım. Her gün biraz daha büyüyen, biraz daha karmaşık hale gelen İstanbul'un bütün sokaklarını "Hurdacı! Hurdaa! Hurdacı!.." diye bağırarak dolaşıyordum. İki yandan yükselen apartmanların arasında bir nokta gibi akıyordum.

Kenar mahallede tek göz gecekonduyla şehrin bir ucuna ilişmiştik. İlk zamanlar kolay olmamıştı burada nefes almak. Zamanla neye alışılmıyor ki buna da alışılmasın. Bizden önce gelenler gibi bidonlarla su getiriyor, hem içiyor hem yıkıyorduk; kazan kaynatıyor, çamaşırlarımızı yıkıyor, kirli sularını yol boyunca döküyorduk. Çoluk çocuğun birbirine karıştığı mahalleye birçok aile gibi güya insanca yaşayabilmek için gelmiştik.

Çocuklarım büyüdükçe üç tekerlekli arabam daha çok dolaşıyordu mahalle aralarında. Üzerime daha çok yük biniyordu. Her yük binişte köyümü düşünüyordum.

dum. Ne olurdu sanki köyümde bir karış daha toprağım olsaydı, kimseye muhtaç etmeseydi beni? Şimdi toprağımı sürer, tarlamın taşını tırnaklarımla kazarcasına temizler, en aşılmaz kayalıklardan suyunu getirirdim.

Son günlerde rüyalarım kâbusa dönmüştü. Üstüme kalaslar, taşlar yuvarlayan, cam kırıkları savuran kepçenin kulakları sağır eden homurtusuyla uyanıyordum. Gözümü açtığımda kendimi evin çatısı uçmuş, yandaki duvarları yıkılmış, koca mahallenin ortasında eski bir sünger yatakta kollarım iki yana uzanmış bulurdum. Yatağımdan kan ter içinde doğrulur, hanıma anlatırdım. O, korku dolu gözlerle “Allah hayra yorsun!” derdi.

Gün ışımadan yola koyulur, güneş mahmur şehrin üstünden görününce şehre girerdim. İstanbul’un en güzel, en sade, en hoş zamanları bu anlar olurdu. İstanbul bu saatlerde seyredilirdi, sevgili olurdu, kollarını açardı. İnsanlar henüz zehrini akıtmaya başlamamıştı. Deniz; sandalları, kayıkçı teknelerini, mavnaları, tahta iskeleyi dövdükçe yağmurdan sonra toprak kokan köyümü hatırlardım. İnsanlar yavaş yavaş uyanırdı şehirle birlikte; İstanbul hiç uyumazdı, gecesi başka, gündüzü bir başkaydı.

Hayale kapılıp bir an için kendimi buraya ait hissetmek isterdim. Hemen devasa binalar, ışıltılı vitrinler, şık kadınlar, şımartılmış çocuklar beton bir duvar gibi çıkardı karşıma. Kapatılması mümkün olmayan mesafeler koyardı araya. Yerimi bilmem gerektiğini hatırlatırlardı bana. Şehre sokulmuş bir asalak, kan emici bir sinek, susturulması gereken bir ses olarak görürlerdi beni. Her türlü kapkaç, şehrin kültür dokusunu bozanlar, şehre ucube gibi sokulanlar bizim aramızdan çıkardı. Şehrin en büyük sorunu, en büyük

düşmanı bendim sanki. Ortadan çekilsem her şey düzelecekmiş gözüyle bakılırdı. Her fırsatta sözlerle, gözlerle hissettirirlerdi bunu bana. Topladığım hurdadan farklı görmezlerdi beni. Bir simitle geçiştirdiğim kahvaltıdan sonra “Hurdacı! Hurdaaa!” diye tekrar bağırıp dolaşmaya başladım. Gün boyu dolaşır durur, kendi içimde kaybolurdum.

Bazen “Tek başına olsam katlanması daha mı kolay olurdu?” diye içimden geçirirdim. Evde temizliğe giden bir hanımın, okul çağına gelmiş iki de erkek çocuğum vardı. Hanım, sağ olsunlar, temizliğe gittiği evlerden bir şeyler uydururdu çocukların üstüne. Birkaç yıl idare ederdi onları. Biraz eski püsküydü; ama olsun sıcak tutuyordu ya, açıkta bırakmıyordu ya!.. Önceleri çocuklar da sevinirlerdi bizim gibi. Şimdi ise burun kıvrıyorlar, “Bunlar eski, kullanılmış!” diyorlar. Onlara nasıl anlatmalı haramı helali ayırdıktan sonra bunun kaldığını; alın teri, emek ve namusun hepsinin üstünde olduğunu? Çocuklar, kendilerinden utanıyor, kendileri olamıyorlardı; taviz vererek arkadaş ediniyorlardı. Kendilerini değersizleştirerek diğerlerini değerli kabul ediyorlardı. Kendi tercihleri değildi ki bu hayatı seçmek, bu yaşta hayatın karşısına maskesiz çıkmaya neden utanıyorlardı? Elden sabun gibi kayıp gideceklerdi sanki. Bizim dünyamız da küçülüyordu hayallerimiz gibi. Bizi beğenmez oldular. “Herkesin babası arabalı, takım elbiseli, gezerken parfüm kokuyor; bizim ise üstümüz başımız neden kir, pas içinde, neden ter kokuyor?” diye sorarlardı çocuk safiyetiyle. Hayatın bizi darboğazdan geçirdiğini nasıl anlatmalıydı onlara? Küçük hayal dünyalarımı kırmadan, betonlaştırmadan, çoraklaştırmadan nasıl zenginleştirmeliydi; pörsütmeden yerlerine nasıl goncalar, karanfiller dikmeliydi?

Makine parçaları, alüminyum tencereler, kapı kol-ları, hurdaya çıkmış parçalar üç tekerlekli arabama az düşer olunca evde de bir hırgür başlamıştı. Önceleri anlayışlı hanımımın el ele verdiğimizde bunları sabırla karşılarlarken şimdi hiç bitmeyecekmiş gibi ömür bo-yu buna nasıl katlanabiliriz düşüncesi eve de ilk ateşi düşürmüştü. İş, aş olmayınca hanım pişmanlıklarını dile getirir oldu. Komşu kadınların kollarındaki bile-ziklerden, iki çift ayakkabısının olduğundan bahset-meye başladı. Sonra çocukların beslenmelerine tek çeşit koyabildiğinden, artık onu da bulamadığından şikâyetçi oldu. Böyle anlarda yine köyüm tütmeye başlardı gözümde. Çocukluğumun saadetli günlerini özlemle hatırlardım. Boğazımdan geçen kuru bir ek-mek, bir yudum su mutlu etmeye yeterdi beni. Bağım, bahçem, koyunum, ineğim yoktu; ama dünyanın ger-çekleriyle çarpışmamış hayallerim vardı. Köydeyken çekilmez, sonu gelmez bulduğum işleri, nasıl oluyor-du da şimdi özlemle anıyordum? Zamanın elinin değ-diği yerler, olaylar ışıldıyor; yeniden filiz vermeye başlıyor, rengârenk gül bahçesine dönüşüveriyordu, yaşama sevinciyle dolduruyordu içimi. Söğüt ağacının altında sinir bozucu sessizlik, şimdi uzaktan hoş bir melodi gibi geliyordu. Ne olurdu sanki zalimlerin; mazlumların sırtından kazandığı bir dünyada kimseye muhtaç olmadan, ezmeden, ezilmeden yaşayabilsey-dik? Şimdi söğüt ağacının gölgesinin, yapağının yu-muşaklığının, kışın içimi ısıtan sobanın sıcaklığının, yol geçmez bakir tepelerde dolaşmanın gerçek mutlu-luk olduğunu anlıyordum. Ama gidemezdim. Bütün köylü gülerdi bana, acımasız olurdu. “Onlarca kişi git-ti bir iş tuttu da bir sen mi bulamadın avanak?” diyen alaycı bakışlarına katlanamazdım köylülerin.

Bir sabah korktuğum başıma geldi. Tek göz gece-konduma kepçenin soğuk dişleri dayandı. Kıpçe acı-masız, çelik dişleriyle sinsî bir yılan gibi yaklaştı, bağ-rış çağrışlarımız fayda vermedi, dokunur dokunmaz eğreti çatıyı kaldırıp attı. Dişinin kovuğunu doldur-madı bile. Evimi barkımı, dünyamı yıktılar; hayalle-rimi, umutlarımı, geleceğimi yerle bir ettiler. Köye dönüş yolundan başka bir yol bırakmadılar bize.

Korkumu valizime koyarak, gururumu ayakaltına alarak köyüme dönmeye karar verdim.

***

Uzaktan canlı, çocukluk ve ilk gençlik duygusuyla yeşerttiğim hayallerim, sağda solda tek tük alıç ağaç-larının olduğu bakımsız, toprak köy yoluna girince üstündeki sis tabakası da aralandı, sevimsiz bir hale büründü. Yıllar önce türlü umutlarla bir daha dön-memek üzere terk ettiğimiz yerler, bıraktığımız gibi duruyordu. Zaman burada hiç akmamıştı sanki. İst-anbul'un hatta yanı başımızdaki kasabanın yirmi yıl önceki halini yaşıyordu. Eski ahşap evler zamanın ağırlığıyla biraz daha boynunu bükmüş, toprak dam-lar çökmüş, bahçe duvarları yıkılmış, otların içinde birkaç iri taş kalmış, köy silikleşerek mat bir görünüm almıştı.

Ertesi gün köy kahvesine girer girmez herkes etra-fımı sarmıştı; meraklı gözlerle ben bir söz söylemeden onlar duruşumdan, bakışımдан, elbiselerimden hâli-mi anlamaya çalışıyor gibiydiler. Dökülen elbiselerim, çöken avurtlarım, titreyen sesim ilk intibayı vermişti zaten. İlk çayla birlikte korkuyla beklediğim kaçınıl-maz soruları hesap sorarcasına yöneltmeye başladılar. Nedense herkes fakirliği bir suç olarak görüyor ve bunun sorumluluğunu bana yüklemeye çalışıyordu.

Ardından soracak bir şey kalmayınca bir deri bir kemik kalmamı ima ederek “Maşallah Kâmil, İstanbul sana yaramış; bir hayli şişmanlamışsın!” diye inceden inceye alaya almaya başladılar beni. Nişantaşı’nda, Tarabya’da, Bebek sahilinde birkaç ünlüyü uzaktan gördüğümü anlatınca “Helal sana Kâmil!” diye takıldılar, sonra da “Sosyete Kâmil” diye bir ad taktılar. Canı sıkılan kahve müdavimleri kendilerine birkaç günlük eğlence çıkmasından gayet memnun, göbeğini tuta tuta gülüyorlardı. İnsanlar, kendisiyle eşit olanları seviyor, daha kolay kabulleniyordu galiba.

Birkaç hafta sonra sular duruldu, hayatın eski akışına döndü. Benim İstanbul’dan gelmem de sıradan bir hâl aldı, normal seyrine döndü köy.

***

Akşam karanlık çökünceye kadar kıraç tarlalarda çalışırlardı. Kalktığımda çoğu zaman gün ağarmış, köyde kimseler kalmamış, herkes iyice küçülen tarlalarına gitmiş olurdu. Güneşin öğlen sıcaklığı, sararan cılız buğday başaklarını sarardı; sessizlik uzadıkça uzardı. Kocaman karasinekler vızıltıyla dolaşır, insanın sinirlerini gererdi. İnsan kendisiyle başbaşa kalmaktan korkardı. Köy meydanında ise dişi dökülmüş, beli bükülmüş ihtiyarlar ile birkaç çocuk kalırdı. Onların uyarıcı bakışları altında dolanır dururdum köyde. Bazen “El âlem ne der!” korkusuyla elime kazma kürek alarak ark açma veya taş sökme bahanesiyle tarlaya gidip oralarda yalandan oyalandıktan sonra gelirdim. Köylülerin iki günde bitirdiği işi ben bir haftada bitiremiyordum bile. Kazma kalkıp kalkıp iniyor; hayallerimi, beynimi, kalbimi delik deşik ediyordu. Yapılan iş, kazanılan paraya değmiyordu. Bunu söylediğimde “Senin çalışmaya gönlün yok!” diye

ayıplıyorlardı beni. Önceleri gocunmadan belki biraz da severek yaptığım işler, şimdi boş ve anlamsız geliyordu. Sanki bu köye, bu toprağa, bu insanlara bağlı değildim, bunların hiçbirini tanıımıyordum. Geçmişim silinmiş, elimden alınmış, sonra da “Hadi yaşa burada bakalım!” denilmişti. Benim için yabancı bir yerden farksız köyümde bu gerçeği daha iyi anlıyordum. Ben artık eski ben değildim, olamıyordum. Ne İstanbul’da yaşayabiliyordum ne köyde yapabiliyordum. Yersiz yurtsuz kalmıştım. Baltamın ağzı, kuru ahlat ağacının gövdesine saplanınca koca parçayla birlikte kıvılcım çıkarmıyor; buğday başakları, rüzgârda eskisi gibi bereket türküleri söylemiyordu. Her şey anılarımla birlikte yitip gitmişti. Yollar, yaylalar, insanlar hiçbir çağrışım yapmıyordu artık bende. Bir yabancı olmuştum kendi köyümde. İnsan bir kez yeni hayatın sunduklarını görünce elindekiler birden sönükleşiyor, eskiyordu. Tuhaf bir duyguydu; ama İstanbul’un sefaletini bile özlemiştim.

Hanım da benden farklı değildi. Komşu kadınlarla konuşacak fazla bir konu bulamıyor, evin bir köşesine çekilip tek başına orada oturuyor, ince topuklu ayakkabısını saatlerce seyrediyor, bazen gizli gizli ağlıyordu. Bu hayattan kopmuştu tamamen. Temizliğe gittiği evlerin mobilyalarını, perdelerini, odalarını düşünüyor, bir gün benim de olacak hayalini kurarken şimdi ne perde ne oda ne de doğru dürüst bir gelecek olmayan bu yerde hayatını kararttığına üzülüyordu. İstanbul’da hastaneye veya temizlik yapacağı eve giderken az da olsa gezip dolaşabildiğini, burada onun da bittiğini yine hayıflanarak anlatıyordu. Komşu kadınlarla avlu kapısında karşılaşırlarsa şöyle bir hâl hatır sorduktan sonra onları içeri davet eder, hep İstanbul’dan bahsederdi onlara.

Çocuklar ise bizden beterde. İstanbul'dan getirdikleri oyuncaklardan başka arkadaşları yoktu. İlk haftalarda köyün çocuklarıyla oynuyorlardı. Ancak köy çocuklarının şekerpancarı kökünden yaptıkları traktörleri, trenleri; söğüt ağacının ince dalından yaptıkları atı beğenmez oldular. Zengin şehir çocuklarında gördükleri atarileri, bilgisayar oyunlarını kendilerinin de varmış gibi anlatarak traktörü, treni, atı basit gördüler, küçümsediler. Köy çocukları, birer birer yanlarından uzaklaştılar, daha sonra da "sosyete çocukları" diye alay etmeye başladılar onlarla, bir daha da oyunlarına almadılar onları.

Bunca yılın ayrılığı bir anda yerini derin bir boşluğa bırakmıştı. Ama zaman zaman içimden gelen ses, "Git buralardan, sen artık buralara ait değilsin!" diye haykırıyordu. Sahi, ben kimdim, nereye aittim? Bastıramıyordum bu sesi, toprağa gömüyor, suya atıyordum; ölmüyor, boğulmuyordu; içimin derinliklerinde yine duyuyordum. En olur olmaz yerde depreşip duruyordu. Musluktan akan su, asfalt yollar aklıma geliyor, bunları kovmaya çabalıyor, kovamıyordum. Yenik düştüm sonunda bu hayaller altında, olduğum yere yığıldım. Aklımdakiler saçıldı toprağa, yerle bir oldu. Üç tekerlekli arabam geldi aklıma. Önümden geçti... Kirli paslı eller... Demirler... Bakır güğümler... Mutlu eller...

Birkaç ay ancak dayanabildim. Köyümü, toprağımı bırakıp bir daha dönmek üzere yine İstanbul yollarına düştüm.